

” Ett Sverige fritt från livmoderhalscancer ”

HPV vaccination i samband med första cellprovtagning

Bakgrund

Orsaken till cervixcancer är humant papillomvirus (HPV) i de allra flesta fall. Tack vare vaccination och screening mot HPV har vi nu möjlighet att utrota livmoderhalscancer. 2018 lanserade WHO en global strategi¹ för att utrota cervixcancer med stöd från alla medlemsländer, inklusive Sverige. Det är således den första cancerformen att kunna bli utrotad. HPV vaccin inkluderades i barnvaccinationsprogrammet sedan 2012. Som en del av Utrotningsprojektet² finns ett politiskt beslut att erbjuda HPV vaccin gratis till unga kvinnor i åldersgrupperna 1994 – 1998. För att kunna utvärdera om Catch-up vaccination mot HPV kan bidra till utrotning av cervixcancer, behöver man följa dessa kvinnor under minst 3 år och detta måste göras som en forskningsstudie. Det är angeläget att forskningsstudien genomförs utan större påverkan på screeningprogrammet. Insatsen måste påbörjas skyndsamt för att ge dessa åldersgrupper ett skydd mot HPV infektion, som ju har en hög spridning av HPV.

Varför HPV vaccination via barnmorskemottagningar?

Genom att fortsätta att kalla kvinnor födda 1996–1998 till barnmorska följs vårdprogrammet för cervixcancerprevention. I samband med det första barnmorskebesöket har man dessutom möjlighet att möta kvinnans andra behov i reproduktiv hälsa och rådgivning.

Forskningsstudie

För att kunna utvärdera om samtidigt vaccination och screening kan påskynda utrotning av cervixcancer ska man analysera cellprovet för HPV vid första provet samt efter 3 år i samband med nästa provtagning. Det behövs medgivande från kvinnorna för att kunna följa dem under dessa år. Utvärderingen sker på gruppnivå för att utreda effekten av ett adapterat vaccinationsschema för Gardasil9[®] med enbart 2 doser istället för 3 och förlängt intervall mellan doserna. Etiskt godkännande finns (diarienummer Dnr 2020–07145) samt godkännande från Läke medelsverket (5.1-2021-8496, EudraCT-nr 2020-001129-34). Det innebär således ingen extra åtgärd från patienten att vara med i studien, enbart påskrivet medgivande. Enligt vårdprogrammet behöver kvinnor inte ta cellprov om de inte har debuterat sexuellt. För studien innebär det att kvinnor som önskar att få Gardasil9[®] men inte lämna cellprov av medicinska skäl, kan göra det under förutsättning att de samtycker till att delta i studien för vaccination.

Hur ersätts barnmorskemottagningarna?

Vaccindoser Gardasil9[®] är inköpt till studien. BMM får 220 SEK för varje taget cellprov, oavsett om kvinnan tackar nej till vaccination och deltagande i studien. Om kvinnan accepterar deltagande i studien ersätter RCC varje administrerad dos Gardasil9[®]. Barnmorskemottagningen ersätts med 1,000 SEK för produktionsbortfall för varje barnmorska som deltar i vaccinationsutbildningen som anordnas av RCC.

Hur kan BMM fakturera för vaccinationer?

Barnmorskemottagningarna ersätts för varje administrerad dos av Gardasil9[®] med 200 SEK. Varje BMM kommer initialt att få flertal förfrankerade kuvert för att veckovis redovisa samtycken och underlag för ersättning. Samtycke och fakturan skickas till RCC (fakturaadress i bilaga) i samma kuvert.

Hur hanteras hälsodeklarationen?

Barnmorskemottagningen skriver ut hälsodeklarationer som kvinnan får fylla i väntrummet innan besöket. Uppgifterna matas in i av barnmorskan i *Vaccinationsmodulen*, TakeCare i samband med besöket.

För frågor kontakta Malin Vikström malin.vikstrom@sll.se Tel: 072-459 68 14 eller Miriam Elfström miriam.elfstrom@sll.se.

¹ [Global strategy to accelerate the elimination of cervical cancer as a public health problem \(who.int\)](https://www.who.int/publications/m/item/global-strategy-to-accelerate-the-elimination-of-cervical-cancer-as-a-public-health-problem)

² [Utrotning av HPV och livmoderhalscancer – hpvcancer.se](https://www.hpvcancer.se/utrotning-av-hpv-och-livmoderhalscancer)